

23 oktober 2017

Aan: de wethouder van Sociale Zaken, Werkgelegenheid,
Wijkaanpak en Sport
de heer R.S. Baldewsingh
Postbus 12 600
2500 DJ Den Haag

Betreft: Reactie op sportbegroting 2018

Kopie: Voorzitter en de leden van de Commissie Samenleving

Geachte heer Baldewsingh,

De begroting 2018-2021 en met name de programmabegroting sport, geeft ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Algemeen

Aan de hand van de programmabegroting 2018-2021 constateren wij dat de stad aanvullend op het coalitieakkoord nog eens € 65 mln. investeert. Dat is een positief bericht, na de afgelopen sobere jaren. Wij stellen helaas vast dat slechts € 1,6 mln. van deze extra middelen voor de sport beschikbaar is gesteld. Dit staat in schril contrast met de ambities in de vastgestelde nota 'Den Haag sportief in beweging', om onder andere te streven naar 100% sportparticipatie in 2030. Wij zullen dan ook bij toekomstige begrotingen aandacht blijven vragen voor een groter bestedingsvolume voor sport om de voorgenomen sportambities te realiseren.

Talenten

Met de opening van Sportcampus Zuiderpark afgelopen zomer beschikt de stad over een uniek complex, dat volop sport- en beweegruimte biedt aan Haagse sporters, inwoners en studenten. Ook de definitieve vestiging van een Centrum voor Topsport en Onderwijs levert een positieve stimulans op voor de Haagse (top)sport. Het is dan ook tegen deze achtergrond dat wij de prognoses ten aanzien van de te verwachten groei van het aantal talenten in de stad wat mager vinden. Een stad als Den Haag zou ook daar de lat wat hoger mogen leggen. Het zou meer recht doen aan de inzet van de betrokken (top)sportorganisaties en het streven naar het predicaat van European Capital of Sports in 2021.

(Tevredenheid) gebruik sportvoorzieningen

Wij vinden het goede zaak om oog te hebben voor bereikbaarheid, gastheerschap en kwaliteit van dienstverlening van de Haagse sportvoorzieningen. Hiertoe behoort in onze optiek ook de bezettingsgraad van de Haagse sport- en spelaccommodaties. Wij dringen erop aan om met de verruiming van het Haags sportareaal kritisch te kijken naar de optimalisatie van het gebruik en de exploitatie van de Haagse sportvoorzieningen. Dit vergt niet alleen een hoge mate van ondernemerschap enerzijds, maar biedt anderzijds ook kansen voor ongeorganiseerde of anders georganiseerde sporters om gebruik te maken van de Haagse sportvoorzieningen.

Met belangstelling volgen wij de berichten over de reorganisatie bij de zwembaden. Wij vertrouwen erop dat alle nieuwe afspraken ook daadwerkelijk bijdragen aan de gewenste versterking. In dat licht maken wij ons enige zorgen over de signalen die ons hierover bereiken. Een standaardisatie van de werkprocessen is niet perse afdoende om een specifiek probleem

aan te pakken. Wij bedoelen hiermee de ingevoerde maatregelen, zoals de legitimatieplicht. In het geval van de overlastproblematiek in zwembad Zuiderpark, is een op maat aangeboden aanpak in samenwerking met jongerenwerkers en politie in onze optiek effectiever dan een algemene maatregel zoals tourniquets. Bovendien is de kennis en ervaring van vakkundig zwembadpersoneel bij de Haagse zwembaden onmogelijk te vervangen door toegangspoorten. Wij adviseren dan ook om bij dergelijke situaties meer oog te hebben voor maatwerk-oplossingen en gebruik te maken van de deskundigheid en inzet van professionals.

Vitale verenigingen

Er wordt veel geïnvesteerd om Haagse sportverenigingen te begeleiden en te ondersteunen. De sportverenigingen vormen immers een belangrijke spil als het gaat om het sportaanbod in onze stad. Hoewel wij lezen dat de vitaliteit van sportverenigingen met 8% is gestegen, zegt dit echter niets over hoe het is gesteld met de financiële situatie bij Haagse verenigingen. Landelijk zijn er signalen dat 3 van de 10 sportverenigingen kampen met een onzekere financiële toekomst. Hoe verhoudt dit bericht zich tot de Haagse situatie? En welke maatregelen treft de gemeente om deze clubs te ondersteunen?

Het doet ons deugd dat de combinatiefuncties/buursportcoaches de clubs helpen om het sportaanbod te verbreden om zo nog meer doelgroepen te bereiken. De verenigingen die daarnaast ook nog een maatschappelijke wijkfunctie hebben, verdienen extra waardering. In onze optiek behoren hiertoe ook de Haagse topsportverenigingen, die met hun extra topsport activiteiten gebaat zijn bij de inzet van combinatiefuncties bij de clubs.

De adviesraad zou graag zien dat verenigingen die subsidies ontvangen voor het verbeteren van hun accommodaties, ook op inhoudelijke ondersteuning kunnen rekenen op het moment dat de vereniging een bouwproject start. Voor sommige clubs is de begeleiding van een verbouwingstraject niet alleen een claim op de clubkas, maar vergt ook een onevenredige ruime inzet van vrijwilligers met specifieke kennis van bouwen en die zijn niet altijd aanwezig. Wij adviseren u hiertoe het opzetten van een database van vrijwilligers die ervaring hebben met verbouwingen.

Een leven lang sporten

In het streven om iedere Hagenaar te laten bewegen, juichen wij de aanpak-op-maat van harte toe. Wij hebben goede verwachtingen dat het sportloket voor Hagenaars met een beperking een extra stimulans is om deze groep te bereiken. Wij zijn blij met de inspanningen die in dat kader worden gedaan in aanloop naar de Special Olympics Nationale Spelen in 2020. Overigens is bij gehandicaptenverenigingen de inzet van meerdere buurtsportcoaches zeer gewenst. Immers, daardoor kan er meer en een beter sportaanbod voor deze zo belangrijke doelgroep worden ontwikkeld.

Dat neemt niet weg dat ook veel Hagenaars zonder beperking moeite hebben om het juiste sportaanbod te bereiken. Samenwerking is dan ook essentieel. Of het nu gaat om scholen, buurt- en of wijkorganisaties of het bedrijfsleven; het zijn belangrijke intermediairs voor de verbinding van sport en de inwoners met onze stad. Het is om die reden een gemiste kans dat niet een groter deel dan 2,5% van de extra € 65 mln. in 2018 aan de sport toekomt.

Ook een samenvoeging van de budgetten vanuit andere programma's kan een bijdrage hierin leveren. Bewegen en sporten hebben immers ook positieve effecten op gezondheid, participatie en inclusie van de samenleving. Wij komen daar later in deze brief op terug.

Topsportevenementen

Wij waarderen de inspanningen die de gemeente verricht om toonaangevende evenementen naar de stad te halen. In die lijn missen wij in het overzicht in 2018, de Finish van de Volvo Ocean Race. Dit evenement is dé kans voor de Haagse zeil- en watersportverenigingen om (nog) sterker te worden. De wereldberoemde zeilrace kan kinderen en jongeren stimuleren en enthousiasmeren voor watersporten. Wij zijn benieuwd welk inspanningen hierop worden verricht, zodat ook de lokale zeil- en watersportorganisaties hiervan profiteren. Daarnaast gaan wij er vanuit dat in het kader van de Volvo Ocean Race een breed sportief side-events

programma wordt opgezet zoals dat ook het geval was tijdens het WK Hockey en WK Beachvolleybal?

Wij doen graag de suggestie om te streven naar een formule waarbij een deel van de inkomsten van een evenement, ten goede komt aan de clubkas van Haagse sportverenigingen. Met een dergelijk financieringsmodel kunnen betrokken Haagse sportorganisaties meeliften met de komst, organisatie en succes van grotere topsportevenementen in de stad.

Topsport

Het is de kers op de taart dat het CTO Metropool zich vestigt op de Sportcampus Zuiderpark. Wij zijn ermee bekend dat achter de schermen veel is gedaan om deze topsportagglomeratie binnen te halen. Daarmee is deze ambitie op het gebied van topsport waar gemaakt. Wij zouden graag zien dat de lokale topsportverenigingen meeliften met de kennis en expertise die via dit nationale topsportcentrum beschikbaar komen. Het is essentieel dat de onderwijsinstellingen, ROC Mondriaan en Haagse Hogeschool, die in de Sportcampus zijn gehuisvest een rol vervullen in het ondersteunen en faciliteren ervan. Wij zullen de komende periode nauwlettend toezien dat de lokale topsport ook daadwerkelijk hiervan de vruchten plukt.

Buitensportvoorzieningen

De komst van een nationaal trainingscentrum voor skaten in onze stad is een waardering voor deze groeisport. Wij beschouwen het als een positief signaal dat er toenemende aandacht is voor sporten in de buitenruimte. Deze vorm verdient extra aandacht in de nieuw te ontwikkelen gebieden, waaronder de Binckhorst en Scheveningen Haven, maar ook in de gebieden waar de gemeente inzet op verdichting, zoals Den Haag Zuid West en in het Centrum. Naast urbansports (skateboarden, skaten, free-running) pleit de adviesraad ook voor goede voorzieningen voor wandelen, fietsen en joggen. Een creatieve en eigentijdse inrichting leidt in veel gevallen tot een toename van sporten en bewegen. Wij adviseren met klem om bij de uitwerking van de Agenda Ruimte voor de Stad en de invoering van de nieuwe Omgevingswet die in 2018 wordt gepresenteerd, nadrukkelijk aandacht op te eisen voor voldoende ruimte voor sport en bewegen. In geen geval mag de verdichting ten koste gaan van sportterreinen. Daarnaast is het zeer gewenst om de buitenruimte zodanig in te richten, dat deze ook uitnodigt om te bewegen.

De ontwikkeling rond het beachstadion en het sportstrand is een goede zaak. Wij kijken uit naar de concrete uitwerking van de plannen in het komende jaar.

Bij de andere programma's plaatsen wij in relatie tot de sport de volgende kanttekeningen:

Programma Openbare orde en veiligheid

Wij stellen vast dat Den Haag in 2018 wil doorgroeien als evenementenstad. De ambitie wordt uitgesproken elke twee jaar een grote publiekstrekker op het programma te hebben. In 2018 is de finish van de Volvo Ocean Race het hoogtepunt. Wij stellen voor om in de voorbereidingen ervan Haagse zeil- en watersportorganisaties nauw te betrekken.

Wij vinden het verstandig dat in het kader van strandveiligheid in 2018 ruime aandacht zal worden besteed aan voorlichting over de gevaren van het zwemmen in de zee.

Programma onderwijs

Sport en cultuureducatie vormen ook in 2018 belangrijke elementen in de programma's van de Haagse brede buurtscholen. In het kader van schoolzwemmen krijgen wederom alle scholen vanaf groep 5 zwemles aangeboden. Wij zijn benieuwd of de inspanningen die zijn verricht om het aantal deelnemende scholen te vergroten, tot een daadwerkelijke toename van het aantal deelnemende scholen heeft geleid. Wij zien uit naar deze rapportage.

Programma werk, inkomen en armoedebeleid

Wij constateren dat er niets is vermeld over de inspanningen die worden verricht op het creëren en ondersteunen van STIP-banen in onze stad. Wij zijn ermee bekend dat een deel van deze speciaal gecreëerde banen ook beschikbaar zijn gesteld ter ondersteuning van de sport. Wij zijn benieuwd naar de eerste ervaringen en resultaten van deze extra handen.

Het doet ons deugd dat het gemeentelijk minimabeleid wordt gecontinueerd, zodat ook de minderdraagkrachtige gezinnen in gelegenheid zijn om deel te nemen aan activiteiten op het gebied van sport. Het Ooievaarspas-aanbod biedt kinderen de mogelijkheid om lid te worden van een sportvereniging; voor chronisch zieken en ouderen biedt het populaire activiteiten aan, zoals zwemmen.

Programma zorg en welzijn

Wij juichen toe dat het beleid inzake het Buurthuis van de Toekomst wordt voortgezet en het stimuleren van de werving van vrijwilligers ook in 2018 prioriteit blijft krijgen. Dit komt ten goede aan de georganiseerde sport, die voornamelijk op de inzet van vrijwilligers draait.

In het kader van 'diversiteit' als onderdeel van emancipatie worden activiteiten ondersteund die bijdragen aan het bevorderen van de sociale acceptatie van LHBT'ers. Ons hebben signalen bereikt dat in de Haagse sportwereld hierin nog stappen te maken zijn. De John Blankenstein Foundation verleent hierin ondersteuning, maar nog weinig Haagse verenigingen maken hiervan gebruik. De adviesraad zou graag zien dat de wethouder deze aanpak bij verenigingen aanmoedigt.

Er komt geen extra budget voor het vervoer van ouderen en van mensen met een beperking. Ons blijven signalen bereiken waaruit blijkt dat er nog steeds sprake is van (te) lange wachttijden. Wij benadrukken dat sporters met een beperking hierdoor activiteiten mislopen. Vrijwillige begeleiders raken gedemotiveerd en haken af. Wij zien de voorbereidingen in aanloop naar de Special Olympics Nationale Spelen als een belangrijke drijfveer om deze 'onmenselijke' situaties daadwerkelijk aan te pakken en te verbeteren.

Programma jeugd

Uit het programma Jeugd leiden wij af dat er inzet wordt gepleegd in het kader van het bevorderen van een "Gezond opgroei- en opvoedklimaat" via verwijzing naar de sportverenigingen.

Programma ontwikkeling buitenruimte

Wij zijn teleurgesteld dat er binnen dit programma niets vermeld wordt over de inrichting van buitenruimten voor het sportieve en recreatieve medegebruik. Voldoende ruimte voor sport en bewegen is essentieel om de stad leefbaar te houden en de inwoners vitaal. Juist in een stad waar sprake is van verdichting, is het zaak om de buitenruimte dusdanig in te richten, dat deze de groeiende groep inwoners uitnodigt en aanzet tot meer bewegen.

Wel zijn wij verheugd dat in het kader van het medegebruik van het Haagse binnenwater kleinschalige passantenvoorzieningen worden aangelegd. In 2018 wordt gestart met een onderzoek naar de aanleg van een vaarverbinding langs de Erasmusweg. Wij hopen dat dit zal leiden tot de door watersporters zo gewenste verbinding met de wateren in het Westland.

In het kader van het "strandbeleid" wordt een onderzoek gestart naar outdoor-sporten op het strand buiten het seizoen. Juist in de winterperiode is het strand een geliefd gebied voor sporten zoals joggen, mountainbiken en paardrijden. Wij zien met belangstelling uit naar de resultaten van dit onderzoek.

Programma economie, internationale stad en binnenstad

Onder "agenda stedelijke economie" nemen wij waar dat bij Scheveningen Bad grootschalige evenementen als de Volvo Ocean Race moeten bijdragen aan het op de kaart zetten van Scheveningen en Den Haag. In het kader van voldoende sportaanbod speelt sport een rol in het vestigingsklimaat van de stad. In 2018 staat de viering van 200 jaar Scheveningen badplaats centraal. Er is een ruim budget beschikbaar gesteld voor dit Feest aan Zee. De adviesraad gaat ervan uit dat een groot deel van het beschikbare budget wordt ingezet voor sport- en spelactiviteiten voor *alle* Hagenaars en Hagenezen.

Als onderdeel van het programma Economie, worden de zeehavens in 2018 optimaal benut door naast de finishplaats van de Volvo Ocean Race, het EK Optimist zeilen en het WK ORC zeezeilen te organiseren. Wij maken hieruit op dat de tweede haven zodanig zal worden heringericht dat naast visserij, ook de pleziervaart en de watersport daarvan optimaal gebruik kunnen maken. Wij zijn verheugd dat de zeilsport kan bijdragen aan de economische verbetering van de haven.

Programma Verkeer en Milieu

De adviesraad volgt nauwlettend de gevolgen van de invoering van de parkeerregeling voor vrijwilligers bij sportverenigingen. In dat kader zijn wij verrast dat er niets wordt vermeld over de evaluatie van deze regeling. Wij rekenen erop dat de resultaten ervan openbaar worden gemaakt en indien hiertoe aanleiding is, de regeling op die punten wordt aangepast.

Programma stadsontwikkeling

Uit het programma stadsontwikkeling maken wij op dat de vijf sporthallen op het voormalige HALO-terrein hun sport- en fitnessfunctie behouden. Dat juichen wij uiteraard toe.

Programma financiën

Ook in 2018 zullen Haagse sportverenigingen voor de OZB-lasten worden gecompenseerd, hetgeen wij een goede zaak vinden.

Programma stadsdelen en wijkaanpak

Binnen het programma stadsdelen en wijkaanpak wordt gestreefd naar voldoende ruimte om kinderen met plezier en veilig te kunnen laten spelen. Hierbij wordt niet gerept over de rol die kleinschalige sportvoorzieningen daarbij kunnen vervullen. Wij nemen aan dat de mogelijkheden van een passend speelaanbod in de woonomgeving wel hierbij worden betrokken. Op deze locaties bevelen wij het plaatsen van buitenwatertapkransen van harte aan.

Tenslotte willen wij benadrukken dat een gezamenlijk optrekken van programma's en portefeuilles leidt tot meer dan de som der delen. Inmiddels zijn wij bekend met de aantoonbaar positieve maatschappelijke waarde die (top)sport heeft. De adviesraad ziet daarom graag dat een groter deel van de extra beschikbare algemene middelen ingezet wordt ter ondersteuning van de sport. Niet alleen omdat het leuk is, maar omdat het ook nog eens bijdraagt aan een betere gezondheid, actievere jeugd, vitale ouderen, sociale binding, organisatiekracht, onderwijsprestaties, lokale trots, maar bovenal een sociale en inclusieve stad.

Hoogachtend,
namens de Adviesraad voor Sport,

John van den Berg
voorzitter

Wendy van der Meijs
secretaris